

Otázky pre členov pracovnej skupiny k príprave reformy financovania sociálnych služieb

Cieľom nižšie formulovaných otázok je získať do ďalšej diskusie o reforme financovania sociálnych služieb stanoviská zainteresovaných aktérov zastúpených v pracovnej skupine. Odpovede uveďte v preddefinovanej forme tabuliek, ale samozrejme môžete využiť aj doplňujúce vysvetlenia k jednotlivým otázkam ako celkom.

Pri formulácii odpovedí, ktoré budú reprezentovať názor Vašej strešnej organizácie na nižšie položené otázky je potrebné prihliadať na základné zásady/princípy, ktoré by mala reforma sociálnych služieb (vrátane ich financovania) napĺňať:

Všeobecne:

- ▶ Rešpektovanie a podpora základných ľudských práv a slobôd a zásada rovnakého zaobchádzania (nediskriminácia)
- ▶ Dôraz na prevenciu/maximalizáciu vlastných podporných sietí jednotlivca, rodiny a komunity
- ▶ Dodržiavanie štandardov kvality s cieľom zabezpečiť konzistentné/súdržné a vysokokvalitné služby
- ▶ Dostupnosť podpory - geografická aj finančná
- ▶ Podpora prepojenia zdravotnej, vzdelávacej a sociálnej starostlivosti -multi-sektorový prístup a multi-disciplinárny prístup
- ▶ Definovanie sociálnych služieb ako služieb vo verejnom hospodárskom záujme – možnosť ich objednávaní zo strany verejnej správy od rôznych poskytovateľov
- ▶ Spolupráca štátu, lokálnej a regionálnej samosprávy, poskytovateľov sociálnych služieb

V oblasti financovania

- ▶ **viac zdroje financovanie** (fungujúce, nielen deklarované) - zo štátu (štátny rozpočet), lokálnej a regionálnej samosprávy, zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, projektové financie, súkromné zdroje (napr. príjmy občana a jeho rodiny, dary, zbierky, sponzorstvo). Zachovávanie spolufinancovania sociálnych služieb aj z prostriedkov regionálnych a miestnych samospráv
- ▶ **Rovnoprávne postavenie poskytovateľov** bez ohľadu na ich právnu formu a zriaďovateľa, vrátane financovania z verejných zdrojov
- ▶ **Osobný rozpočet/príspevok** na starostlivosť ako nástroj
 - ✓ podpory nezávislosti, možnosť rozhodovať a kontrolovať finančné zdroje zo strany dotknutého občana.
 - ✓ zefektívnenia a sprehľadnenia systému financovania dlhodobej starostlivosti.
 - ✓ podpory vzniku a rozvoja služieb v komunite
 - ✓ zvýšenia dopytu po službách v teréne a v komunite a možnosti ich adekvátne zaplatiť.
- ▶ Poskytnutie sociálnej služby **bez ohľadu na príjmové/majetkové pomery človeka** a zavedenie **podporného mechanizmu („vyrovnávajúceho“ príspevku)** pre občanov, ktorí pre nedostatok zdrojov svojich a osôb povinných výživou, nie sú schopní zaplatiť úhradu za sociálnu službu. Právne podmienky na **prebratie zodpovednosti/participácie** na financovaní podpory medzi **potomkami a predkami** a zodpovednosti **iných osôb pri získaní prospechu** (úspory, nehnuteľnosť), **stanovenie limitov na úhradu**
- ▶ Zavedenie **samostatného príspevku na bývanie** - nástroj na elimináciu chudoby
- ▶ **Určenie osobitných podmienok** na plnenie zákonných povinností (zabezpečovania a spolufinancovania sociálnych služieb) zo strany najmä malých obcí (napr. povinné združovanie malých obcí)

Otázky

1. Aký je návrh Vašej platformy na prerozdelenie kompetencií pri zabezpečovaní a financovaní sociálnych služieb?

Aktuálny a navrhovaný stav kompetencií

Cieľom reformy by malo byť fungujúce, nielen deklarované, viaczdrojové financovanie a to tak zo Štátu (Štátny rozpočet), lokálnej a regionálnej samosprávy, zo zdrojov verejného zdravotného poistenia, projektové financie, súkromné zdroje (napr. príjmy občana a jeho rodiny, dary, zbierky, sponzorstvo). Predpokladom poskytovania kvalitnej a dostupnej podpory a služieb pre občanov v rôznych nepriaznivých sociálnych situáciách (napr. dlhodobá starostlivosť, podpora sociálnej inklúzie občanov so zdravotným postihnutím, služby krízovej intervencie), ktoré sú dlhodobo finančne poddimenzované, je okrem iného aj vytvorením podmienok a zabezpečením dodržiavania zákonných povinností obcí a vyšších územných celkov pri ich finančnej participácii a to aj formou povinného združovania malých obcí do väčších celkov s určením minimálneho počtu obyvateľov daného sociálneho obvodu pre účely zabezpečenia a výkonu sociálnych služieb, ktoré pracovne nazývame sociálny obvod, ale aj vytvorením nástrojov pre motiváciu väčších celkov, napr. novým prerozdeľovaním podielových daní. Ako z prieskumu realizovaného u členov SocioFóra k predmetnej téme vyplýva, v rámci financovania by mala byť prevažná väčšina sociálnych služieb financovaná obligatórne. Pri fakultatívnom financovaní sa poskytovatelia obávajú rizika nefinancovania zo strany príslušných aktérov.

- Odkazy na publikácie s reformnými zámermi SocioFóra:

- o Ideový návrh reformy sociálnych služieb krízovej intervencie (2021)- https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2022/05/socioforum_zmeny_web-2.pdf
- o Ideový návrh reformy sociálnej ochrany (2019) - <https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2019/09/IDEA-SS-2020-SF-final.docx.pdf>
- o Návrh SF rozdelenie zákona sociálnych služieb na 3 (2015)- https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2015/05/Navrh-3_zakony_rozsirena-verzia.pdf
- o Návrh SF financovania sociálnych služieb (2016) - https://socioforum.sk/wp-content/uploads/2016/05/Sumar_financovanie.pdf

Druh sociálnej služby	Aktuálny stav obec-O/VÚC- V, fakultatívne alebo obligatórne	Navrhovaný stav obec-O/VÚC-V, fakultatívne alebo obligatórne	Odôvodnenie návrhu
Služby krízovej intervencie			Navrhujeme rozdelenie financovania sociálnych služieb krízovej intervencie na financovanie obligatórnych činností bude v kompetencii MPSVaR a financovanie ostatných činností bude pre vybrané cieľové skupiny v kompetencií miest, prípadne VUC. Náš návrh je registrovať nie služby, ale činnosti, ktoré sa v danej službe budú následne vykonávať. Navrhujeme zaviesť 3 formy služieb krízovej intervencie: terénna sociálna služba, ambulantná sociálna služba a pobytová sociálna služba bez potreby členiť ich na jednotlivé druhy. Pri každej forme sociálnej služby navrhujeme iba základný balík obligatórnych činností, ktoré by mali obsahovať. Zároveň navrhujeme, aby súčasťou novej právnej úpravy sociálnych služieb krízovej intervencie bola zakotvená ako samostatná hlava aj prevencia. Navrhujeme, aby bolo financovanie základných obligatórnych činností SS KI garantované štátom (z rozpočtu MPSVR SR), pričom ostatné činnosti budú financované

			<p>obcami/sociálnymi obvodmi. Zároveň by sa výška príspevku z verejných zdrojov pre jednotlivé služby mala odvíjať od reálnych nákladov na poskytované činnosti a teda poskytovateľa, ktorí poskytujú komplexnejšie a kvalitnejšie činnosti (pod ktoré spadá napr. aj nízkoprahové poskytovanie služby), by mali byť financovaní vyšším príspevkom z verejných zdrojov.</p> <p>Rovnako navrhujeme odmeňovať poskytovateľov a obec za efektívnu integráciu ľudí zo svojich služieb do bežného života.</p>
Terénna sociálna služba KI	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Nízkoprahové denné centrum	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Integračné centrum	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Komunitné centrum	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Nocľaháreň	O	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Útulok	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Domov na polceste	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Zariadenie núdzového bývania	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu	O/V	Sociálny obvod/obec	<p>V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC</p> <p>Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC</p>
Služby na podporu rodiny s deťmi			
Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa	O/V	Obec	
Podpora zosúladzovania rod. a pracovného života	O/V	Obec	
Zariadenie dočasnej starostlivosti o deti	O/V	VUC	

Služba včasnej intervencie	O/V	VUC	
Zariadenie starostlivosti o deti do troch rokov	O/V	Obec	
Služby pre osoby s ŤŽP a nepriaz. zdr. st.			
Zariadenie podporovaného bývania	O/V	VUC	
Zariadenie pre seniorov	O/V	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Zariadenie opatrovateľskej služby	O/V	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Rehabilitačné stredisko	O/V	VUC	Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Domov sociálnych služieb	O/V	VUC	Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Špecializované zariadenie	O/V	VUC	Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Denný stacionár	O/V	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Opatrovateľská služba	O/V	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Prepravná služba	O/V	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Sprievodcovská a predčítateľská služba	O/V	VUC	Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Tlmočnická služba	O/V	Štátna sociálna dávka	Podobne ako OA Rozdeľovať na posunkový jazyk, artikulačné tlmočenie, taktálna komunikácia
Sprostredkovanie tlmočnickej služby	O/V	VUC	Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Sprostredkovanie osobnej asistencie	O/V	VUC	Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Požičiavanie pomôcok	O/V	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Služby IKT			
Monitorovanie a signalizácia potreby pomoci	O/V	Sociálny obvod/obec	V prípade že sociálny obvod nie je schopný financovať prevádzkové náklady, nastupuje VUC Vyrovňovací príspevok (občan nemá na úhradu) od VUC
Pomoc poskytovaná telekomunikačnými technológiami	O/V	Štát	Ide o celoštátne linky....
Podporné služby			

Pomoc pri výkone opatrovníckych práv	O/V	Sociálny obvod/obec	
Denné centrum	O/V	Sociálny obvod/obec	
Podpora samostatného bývania	O/V	VUC	
Jedáleň	O/V	Sociálny obvod/obec	
Práčovňa	O/V	Sociálny obvod/obec	
Stredisko osobnej hygieny	O/V	Sociálny obvod/obec	
Odborné činnosti			
Sociálna rehabilitácia	O/V	VUC	
Sociálne poradenstvo - základné	O/V	Sociálny obvod/obec	Je to kompetencia obce, každého poskytovateľa,...
Sociálne poradenstvo - špecializované	O/V	VUC	

2. Aký je návrh Vašej platformy na štruktúru zdrojov pri financovaní rôznych druhov sociálnych služieb?

Príklady zdrojov:

- Príspevok na starostlivosť (osobný rozpočet)
- Paušál/FPP (obec/VUC)
- Úhrada prijímateľa
- Zdravotné poistenie
- Iné zdroje

Druh SoS	Štruktúra zdrojov	Odôvodnenie návrhu
Služby krízovej intervencie		Navrhujeme komplexnú zmenu k prístupu financovania sociálnych služieb krízovej intervencie – viď odpoveď na otázku 1
terénne	peňažný príspevok zo štátneho rozpočtu, paušál, úhrada, ZP	
ambulantné	peňažný príspevok zo štátneho rozpočtu, paušál, úhrada, ZP	
pobytové	peňažný príspevok zo štátneho rozpočtu, paušál, úhrada, ZP	
Služby na podporu rodiny s deťmi		
Pomoc pri osob. starostlivosti o dieťa	Paušál, úhrada prijímateľa	

z. dočas star o dieťa	Paušál, úhrada prijímateľa	
zosúladovania rodinného života a pracovného života + „jasle“	úhrada prijímateľa, štát (štátna dávka)	
Služba včasnej intervencie	paušál, úhrada prijímateľa, zdravotné poistenie	
Služby pre osoby s ŤZP a nepriaz. zdr. st.		
terénne	Príspevok na starostlivosť, paušál, vyrovnávací platba, ZP, úhrada prijímateľa	
ambulantné	Príspevok na starostlivosť, paušál, vyrovnávací platba, ZP, úhrada prijímateľa	
pobytové	Príspevok na starostlivosť, paušál, vyrovnávací platba, ZP, úhrada prijímateľa	
Služby IKT		
Podporné služby		
Odborné činnosti		

- Iné zdroje – tieto zdroje by mali byť súčasťou financovania každej služby – granty, dary, 2%
- Úhrada prijímateľa – v niektorých službách, kde nebude prijímateľ schopný úhradu platiť bude potrebné definovať vyrovnávaciu platbu.
- Paušál by mal byť použitý primárne na prevádzkové náklady
- Bude potrebné doriešiť otázku spôsobu podpory investičných nákladov – dotácie? Povolný zisk?

3. Aký je návrh Vašej platformy na budúcu „podobu“ finančného príspevku na prevádzku?

A: Spôsob určenia príspevku na prevádzku:

Príspevok na prevádzku, ako	Výber označte krížikom	Odôvodnenie
Súčasný vzorec FPP, alebo s jeho úpravou		
Paušálny FPP	x	Paušálny FPP na jednotku sociálnej služby (miesto/prijímateľ, hodina a pod.) – za jeho výhody považujeme: <ul style="list-style-type: none"> - garancia poskytnutia jednotnej výšky FPP na celom území SR/regiónu; - pravidelná valorizácia FPP (v závislosti od spôsobu valorizácie); - transparentnosť a jednoduchosť systému; - zefektívnenie procesu plánovania finančných prostriedkov na úrovni samosprávy

B: Spôsob stanovenia výšky Paušálneho FPP:

Príspevok na prevádzku, ako	Výber označte krížikom	Odôvodnenie
zákonom v jednotnej výške pre celé územie SR		
zákonom v jednotnej výške so zohľadnením regionálnych a iných kritérií	x	zákonom v jednotnej výške so zohľadnením regionálnych rozdielov a ďalších kritérií (napr. kapacita zariadenia), jeho výška by mala byť stanovená automaticky na základe zákonom stanoveného valorizačného mechanizmu (napr. podľa výšky inflácie), ktorého úprava by si vyžadovala zmenu/novelizáciu zákona
zákonom v minimálnej výške so zohľadnením regionálnych a iných kritérií s možnosťou úpravy vo VZN		

4. Aký je návrh/názor Vašej platformy na budúcu „podobu“ osobného rozpočtu/príspevku na starostlivosť v zmysle základných princípov? Tu sú niektoré, ku ktorým sa môžete vyjadriť.

- Suma PnS priznaná UPSVAR podľa stupňa odkázanosti a veku (dieťa/dospelý)
 - i. áno
- PnS bude poskytnutý FO, môže byť rozhodnutím FO poskytovateľovi pomoci
 - i. áno
- PnS môže byť použitý na osobnú starostlivosť, sociálnu službu, sociálnu starostlivosť v zdravotníckom zariadení, CDR a ich kombináciu
 - i. áno
- PnS bude určený na náklady **na osobnú starostlivosť a odborné činnosti** (FO bude uhrádzať v rámci sociálnych služieb náklady za ubytovanie, stravovanie a iné činnosti - mimo osobnej starostlivosti a odborných činnosti)
 - i. Nie, PnS len osobnú starostlivosť, FO platia najmä náklady ubytovanie, stravovanie a iné činnosti,....
 - ii. je potrebné ešte špecifikovať, ktoré odborné činnosti budú súčasťou osobnej starostlivosti a kto ich bude financovať (napríklad ošetrovanie – ZP)